

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

MELDINGEN VERTROUWENSINSPECTEURS IN HET ONDERWIJS

SCHOOLJAAR 2021/2022

november 2022

Voorwoord

Ondanks alle pogingen om ze tegen te gaan, gebeuren er nog altijd zaken in het onderwijs die schadelijk zijn voor leerlingen en studenten en het leren in de weg staan. Sinds 1987¹ kan iedereen die zoiets meemaakt of er weet van heeft contact opnemen met de vertrouwensinspecteurs. Ouders, leerlingen, docenten, directies en besturen, maar ook vertrouwenspersonen kunnen de vertrouwensinspecteur (VI) raadplegen wanneer zich in of rond de school problemen voordoen op het gebied van:

- seksuele intimidatie en seksueel misbruik (zedemisdrijven)
- psychisch en fysiek geweld
- discriminatie en radicalisering

De vertrouwensinspecteurs bieden een luisterend oor, informeren, en adviseren over de stappen die gezet kunnen worden. Waar nodig adviseert de vertrouwensinspecteur in het traject naar het indienen van een formele klacht of het doen van aangifte. Met uitdrukkelijke toestemming van de melder kan de vertrouwensinspectie ook geanonimiseerde signalen (bijvoorbeeld over discriminatie en/of radicalisering) aan de collega-inspecteurs bij de inspectie sturen. Dit gebeurt ook regelmatig. Deze signalen worden betrokken bij de onderzoeken die deze toezichtinspecteurs doen bij instellingen en besturen.

Overlegplicht besturen

In bepaalde situaties zijn besturen zelfs verplicht om contact op te nemen met de vertrouwensinspecteurs.

Besturen moeten meldingen van mogelijk seksueel misbruik onverwijld voorleggen aan de vertrouwensinspecteur (wettelijke overlegplicht), wanneer:

- het gaat om een mogelijk vermoeden van een misdrijf tegen de zeden;
- de dader een met taken belast persoon (bijvoorbeeld een leraar) van de school of instelling is;
- en het slachtoffer een minderjarige of wilsonbekwame leerling/student van de school of instelling is.

Als de vertrouwensinspecteur vervolgens in het overleg concludeert dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een zedemisdrijf², is het bestuur verplicht direct aangifte te doen bij de politie. De vertrouwensinspecteur ziet er op toe dat dit ook gebeurt.

Natuurlijk zal de vertrouwensinspecteur ook in deze situaties het bestuur op andere terreinen blijven adviseren, bijvoorbeeld over arbeidsrechtelijke zaken en de communicatie.

¹ Sinds 2013 in de kinderopvang. In dit overzicht gaan we in op de meldingen in het onderwijs van een schooljaar. Voor de kinderopvang is een separaat overzicht beschikbaar over het kalenderjaar.

² Door een met taken belast persoon jegens een minderjarige leerling van de school.

INHOUD

Voorwoord
Samenvatting

- 1** **Opvallende trends**

- 2** **Totaal aantal meldingen vertrouwensinspectie over drie schooljaren**
 - 2.1 Ontwikkeling ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag
 - 2.2 De meldingen fysiek geweld en discriminatie: het aandeel leerlingen tot 13 jaar

- 3** **Meldingen over het primair onderwijs**
 - 3.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het primair onderwijs
 - 3.2 Andere vormen van geweld in het primair onderwijs

- 4** **Meldingen over het voortgezet onderwijs**
 - 4.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het voortgezet onderwijs
 - 4.2 Andere vormen van geweld in het voortgezet onderwijs

- 5** **Meldingen over het (voortgezet) speciaal onderwijs**
 - 5.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het (voortgezet) speciaal onderwijs
 - 5.2 Andere vormen van geweld in het (voortgezet) speciaal onderwijs

- 6** **Meldingen over het middelbaar beroepsonderwijs**
 - 6.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het middelbaar beroepsonderwijs
 - 6.2 Andere vormen van geweld in het middelbaar beroepsonderwijs

- 7** **Meldingen over het hoger onderwijs**
 - 7.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het hoger onderwijs
 - 7.2 Andere vormen van geweld in het hoger onderwijs

- 8** **Specifieke situatie door sluiting wegens coronapandemie**

- 9** **Meld-, overleg- en aangifteplicht**

Samenvatting

Ieder jaar brengt de inspectie een overzicht uit over de aantallen meldingen bij de vertrouwensinspecteurs en de trends die er uit af te leiden zijn.

Aantallen meldingen

In deze rapportage staan de aantallen meldingen en trends centraal. In het schooljaar 2021/2022 zijn er 1743 meldingen op het meldpunt van de vertrouwensinspecteurs binnen gekomen. Dit zijn er meer dan in schooljaar 2020/2021. De schooljaren zijn echter moeilijk vergelijkbaar, omdat de scholen in het schooljaar 2020/2021 langer gesloten waren dan in het vorige schooljaar in verband met de coronapandemie. In 2021/2022 waren de scholen, behoudens één week extra verlof in de kerstperiode, het gehele jaar geopend.

In 752 meldingen ging het over psychisch geweld, in 478 van de meldingen om fysiek geweld, in 261 meldingen over seksuele intimidatie en in 139 meldingen om mogelijk seksueel misbruik. Het aantal meldingen over discriminatie en radicalisering bedraagt respectievelijk 96 en 11. Ook zijn er dit schooljaar 6 meldingen binnengekomen die geen directe relatie met de aandachtgebieden van de vertrouwensinspectie hebben, deze meldingen waren veelal reguliere inspectievragen.

1 Opvallende trends

Sinds enkele jaren zien we dat meldingen steeds vaker gaan over *seksuele intimidatie* en *seksueel misbruik* en daarbinnen een stijgend aantal meldingen over met taken belaste personen richting minderjarige leerlingen of studenten.

- De vertrouwensinspecteurs registreerden in schooljaar 2021/2022 400 meldingen die betrekking hebben op een vorm van seksueel geweld (*seksueel misbruik* 139 meldingen en *seksuele intimidatie* 261 meldingen). Dit is hoger dan in de voorliggende schooljaren. Met name in februari en maart 2022 kwamen er meer meldingen binnen dan gebruikelijk in die periode. Wellicht heeft de media-uitzending uit januari 2022, die ging over het seksueel grensoverschrijdende gedrag bij een televisieshow daar aan bijgedragen. Er is in die bewuste uitzending expliciet opgeroepen om melding te maken van dergelijke ervaringen/voorvallen. Of dit daadwerkelijk de toename verklaart daar hebben we geen onderzoek naar gedaan. Zo kwamen er ook een aantal meldingen binnen die lang geleden hebben gespeeld.
 - In schooljaar 2021/2022 is het aandeel meldingen *seksueel misbruik* en *seksuele intimidatie* 23 procent van het totaal aantal meldingen (400 meldingen seksueel geweld versus 1743 meldingen in totaal). In de schooljaren voorgaand aan de coronapandemie 2017/2018 (357 meldingen seksueel geweld en 1920 meldingen in totaal) en 2018/2019 (352 meldingen seksueel geweld en 1918 meldingen in totaal) was dit aandeel 18 procent van het totaal aantal meldingen. In het schooljaar 2019/2020 (272 meldingen seksueel geweld versus 1351 meldingen in totaal) is het aandeel 20 procent. In het schooljaar 2020/2021 is het aandeel eveneens 20 procent, toen ging het om 267 meldingen seksueel geweld ten opzichte van 1296 meldingen in totaal.
 - In het schooljaar 2021/2022 is in 79 van de 139 meldingen die gaan over een vorm van *seksueel misbruik* de betrokkene een met taken belast persoon, zoals bijvoorbeeld een leerkracht of een lid van het onderwijs ondersteunende personeel. In het schooljaar 2020/2021 was in 67 van de 91 meldingen de beklagde een met taken belast persoon.
 - In de categorie *seksuele intimidatie* is in 165 van de 261 meldingen de beklagde een met taken belast persoon. In schooljaar 2020/2021 was dit in 93 van de 176 meldingen het geval.
 - In 53 meldingen (66 procent) *seksueel misbruik*, waarbij een met taken belaste persoon de beklagde is, heeft de vertrouwensinspectie in overleg met het bevoegd gezag een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld en is de melder verwezen naar de zedenpolitie om een melding of aangifte te doen.

In schooljaar 2020/2021 is de melder bij 51 (76 procent) van deze meldingen verwezen naar de zedenpolitie.

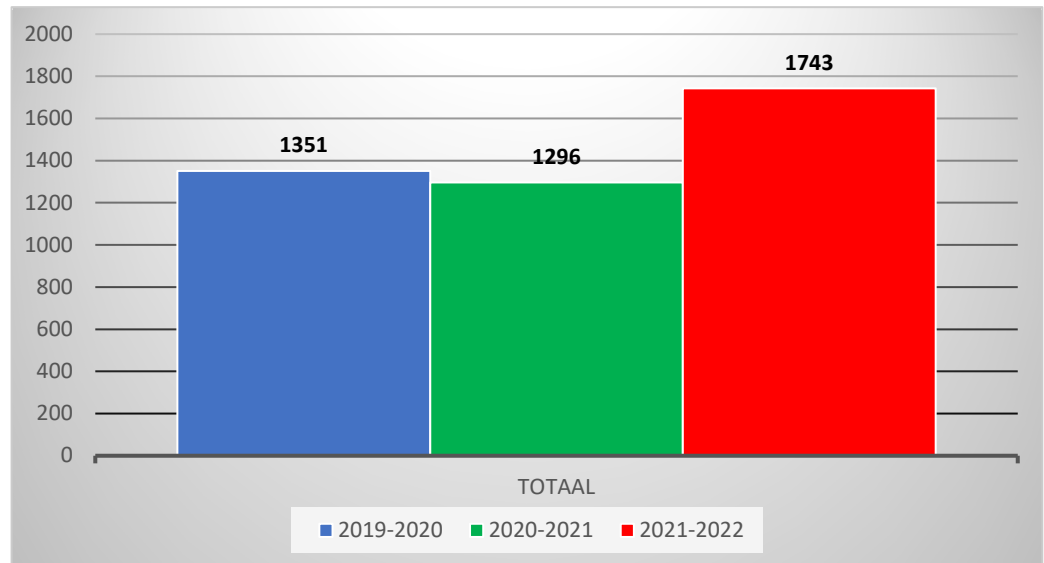
En in schooljaar 2019/2020 betreft dit 40 meldingen (62 procent van het aantal meldingen waarbij een met taken belast persoon beklaagde is).

In de andere gevallen is dat niet gebeurd, omdat er in het overleg tussen het bevoegd gezag en de vertrouwensinspectie geen redelijk vermoeden van een strafbaar feit kon worden vastgesteld of omdat de wettelijke verplichting niet gold voor de melder (ouders, andere familieleden, hulpverleners et cetera). De vertrouwensinspectie adviseert in deze gevallen burgers een informatief gesprek aan te gaan met de zedenpolitie.

- Voor het derde jaar op rij valt het hoge aantal meldingen op, waarbij leerlingen, uit het primair onderwijs, zijn betrokken. Dit geldt met name voor meldingen over *fysiek geweld* en *discriminatie*. In 68 procent van de meldingen gaat het om deze leeftijdscategorie. Deze ontwikkeling was in de twee voorliggende schooljaren ook zichtbaar, in beide jaren was het aandeel van leerlingen onder de 13 jaar, 60 procent.

2 Totaal aantal meldingen bij de vertrouwensinspecteurs over de afgelopen drie schooljaren

Figuur 2.1 Totaal aantal meldingen in het onderwijs

Tabel 2.1 Totaal aantal meldingen in het onderwijs

Schooljaar	Aantal meldingen
2019/2020	1351 meldingen
2020/2021	1296 meldingen
2021/2022	1743 meldingen

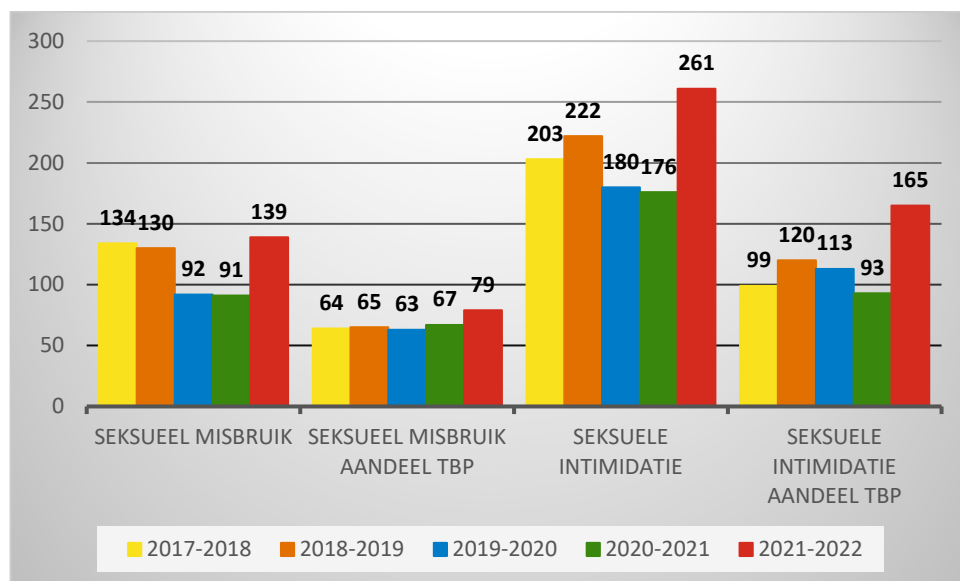
Toelichting:

Het totaal aantal meldingen is in schooljaar 2021/2022 hoger dan in eerdere jaren. Dit is mogelijk verklaarbaar door de tijdelijke schoolsluiting naar aanleiding van de coronapandemie in de schooljaren 2019/2020 en 2020/2021.

Om te kunnen vergelijken met eerdere schooljaren waar geen sprake was van lockdown in verband met coronapandemie, benoemen we hier ook de schooljaren 2017/2018 en 2018/2019. In schooljaar 2017/2018 was het totaal aantal meldingen 1920. En in schooljaar 2018/2019 telde de vertrouwensinspectie 1918 meldingen. Deze schooljaren waren de scholen het gehele jaar geopend.

2.1 Ontwikkeling ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag: verdere toename van het aantal meldingen, waarbij de beklagde een met taken belast persoon is

Figuur 2.2 Totaal aantal meldingen seksueel geweld, aandeel met taken belast persoon in het onderwijs

Tabel 2.2 Totaal aantal meldingen seksueel geweld, aandeel met taken belast persoon in het onderwijs

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksueel misbruik, aandeel TBP	Seksuele intimidatie	Seksuele intimidatie, aandeel TBP
2017/2018	134	64	203	99
2018/2019	130	65	222	120
2019/2020	92	63	180	113
2020/2021	91	67	176	93
2021/2022	139	79	261	165

NB: alleen grafiek en tabel 2.2 zijn in dit overzicht uitgebreid met twee extra voorliggende schooljaren

Toelichting:

Het totaal aantal meldingen *seksueel misbruik* in het afgelopen schooljaar is hoger dan het vorige schooljaar (+ 48 meldingen ten opzichte van 2020/2021). Het aantal meldingen, waarbij een met taken belast persoon als beklagde is aangemerkt, is eveneens hoger dan in voorgaande jaren (+ 12 meldingen ten opzichte van 2020/2021). Het gaat hierbij vooral om meldingen die betrekking hebben op aanranding, verkrachting of een ongewenste relatie tussen leraar-leerling.

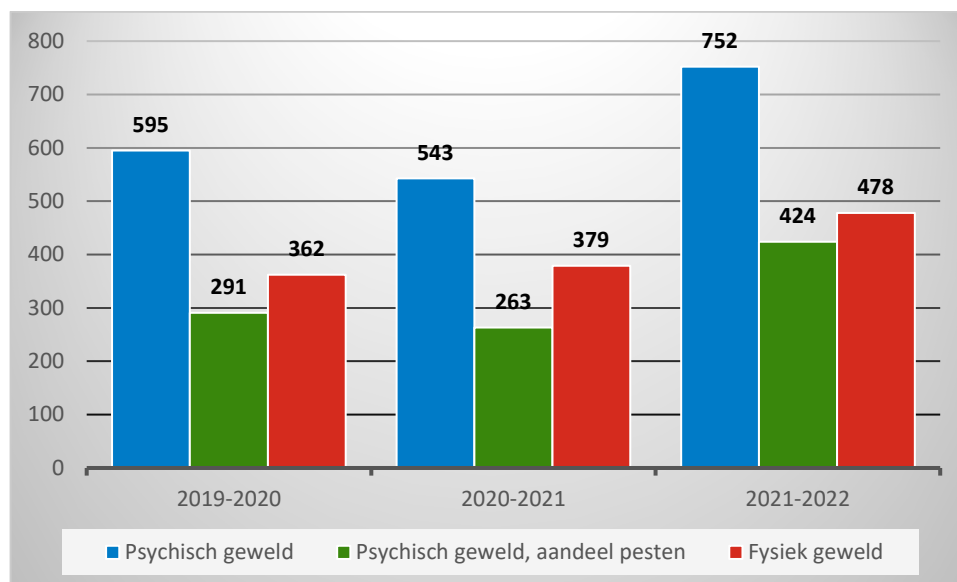
Het aantal meldingen *seksuele intimidatie* is dit schooljaar ook hoger dan in schooljaar 2020/2021. Het aantal meldingen waarbij met taken belaste personen betrokken zijn, is fors hoger dan het aandeel dat vorig jaar is geconstateerd (+ 72 meldingen). Het gaat dan met name over ongewenste (non-)verbaal gedrag of ongewenst gedrag via sociale media en email.

Om te kunnen vergelijken met eerdere schooljaren waar geen sprake was van lockdown in verband met de coronapandemie, benoemen we hier ook de schooljaren 2017/2018 en 2018/2019. In schooljaar 2017/2018 was het aantal meldingen *seksueel misbruik* 134, waarbij in 64 meldingen de beklagde een met taken belast persoon betrof. In schooljaar 2018/2019 telde de vertrouwensinspectie bij de categorie *seksueel misbruik* 130 meldingen, hier was in 65 meldingen de beklagde een met taken belast persoon.

In schooljaar 2017/2018 was het aantal meldingen *seksuele intimidatie* 203 en in 99 meldingen was de beklagde een met taken belast persoon. In schooljaar 2018/2019 telde de vertrouwensinspectie in de categorie *seksuele intimidatie* 222 meldingen. In 120 meldingen was de beklagde een met taken belast persoon. Deze schooljaren waren de scholen het gehele jaar geopend.

2.2 Bij de meldingen fysiek geweld en discriminatie valt het aandeel van leerlingen tot 13 jaar op

Figuur 2.4 Totaal aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het onderwijs

Tabel 2.4 Totaal aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het onderwijs

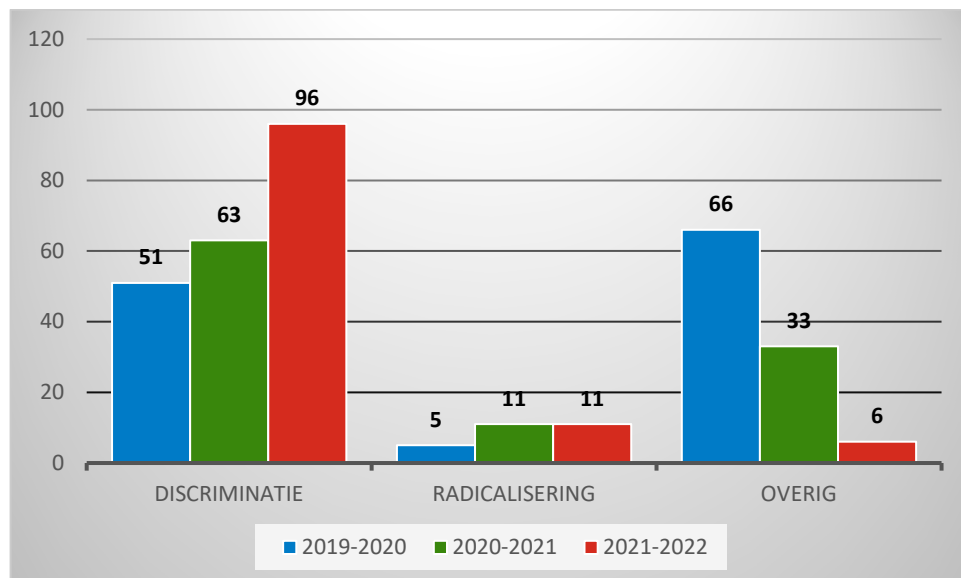
Schooljaar	Psychisch geweld	Psychisch geweld, aandeel pesten	Fysiek geweld
2019/2020	595	291	362
2020/2021	543	263	379
2021/2022	752	424	478

Toelichting:

Het aantal meldingen over *psychisch geweld* is hoger dan voorgaande twee schooljaren. Dit kan mogelijk worden verklaard door de gedeeltelijke schoolsluiting in 2019/2020 en 2020/2021. Het percentage meldingen dat over pesten gaat ten opzichte van het totaal aantal meldingen psychisch geweld is hoger dan vorig schooljaar (49 procent) met ongeveer 56 procent (424 van 752 meldingen). Het gaat hier naast pesten vooral om dreiging (al dan niet met fysiek geweld) en ongewenst verbaal en (non-)verbaal gedrag/belediging.

Het aantal meldingen over *fysiek geweld* is dit schooljaar wederom hoger (+ 99 meldingen), wat mogelijk verklaard kan worden doordat in schooljaar 2021/2022 de scholen niet gesloten zijn geweest. In een groot deel van deze meldingen (circa 60 procent) gaat het ook dit schooljaar over *fysiek geweld* tussen leerlingen beneden de 13 jaar. Dit constateert de vertrouwensinspectie voor het derde jaar op rij. De meeste meldingen gaan over (zware) mishandeling, dreiging met fysiek geweld of dreiging met een wapen.

Figuur 2.5 Totaal aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het onderwijs

Tabel 2.5 Totaal aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het onderwijs

Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2019/2020	51	5	66
2020/2021	63	11	33
2021/2022	96	11	6

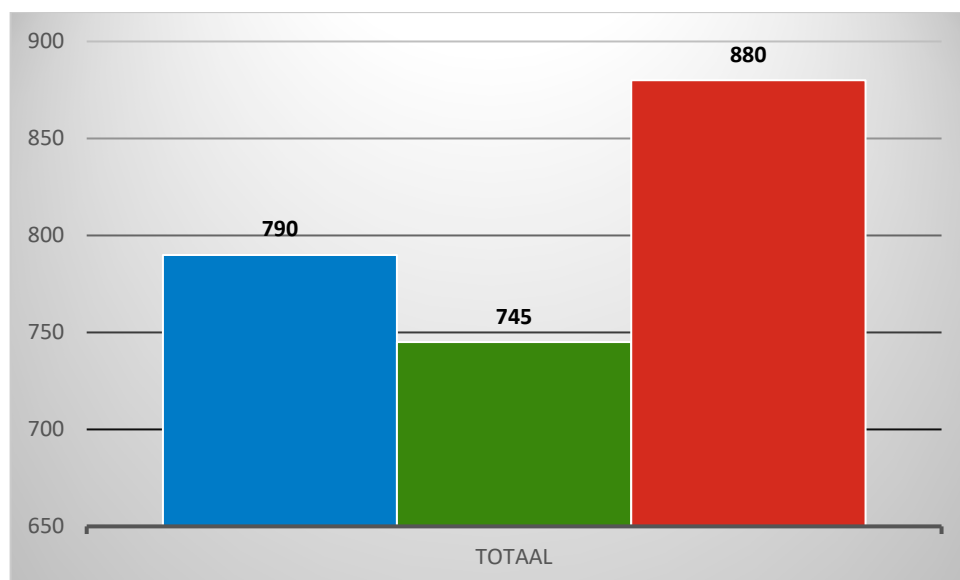
Toelichting:

Het aantal meldingen over *discriminatie* is hoger dan de twee voorgaande schooljaren (+ 33 meldingen ten opzichte van vorige schooljaar). In 75 procent van deze meldingen gaat het over *discriminatie* op grond van afkomst. De andere meldingen betreffen *discriminatie* op grond van geloof, sekse of geaardheid. 1 op de 3 meldingen die betrekking hebben op een vorm van *discriminatie*, komen uit het primair onderwijs.

Het afgelopen schooljaar zijn 11 meldingen over *radicalisering* binnengekomen. Dit is gelijk aan het aantal meldingen van vorig jaar. Veruit de meeste meldingen (meer dan 80 procent) hebben betrekking op radicaliserende leerlingen. Ongeveer de helft van deze meldingen komen uit de sector primair onderwijs.

3 Meldingen over het primair onderwijs

Figuur 3.1 Totaal aantal meldingen in het primair onderwijs

Tabel 3.1 Totaal aantal meldingen in het primair onderwijs

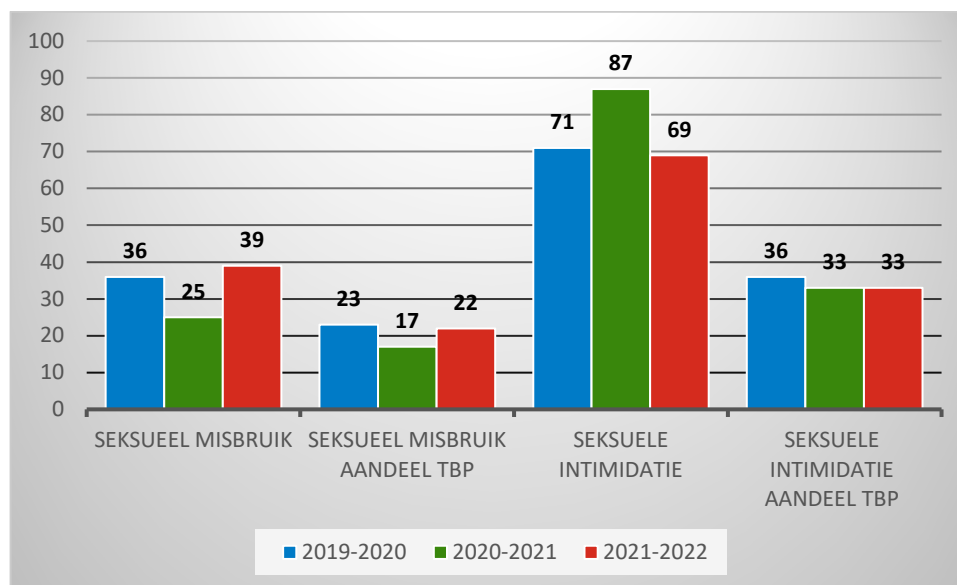
Schooljaar	Aantal meldingen
2019/2020	790 meldingen
2020/2021	745 meldingen
2021/2022	880 meldingen

Toelichting:

Het totaal aantal meldingen over de sector primair onderwijs is in schooljaar 2021/2022 hoger (+ 135 meldingen) dan het vorige schooljaar. Dit is mogelijk verklaarbaar door de tijdelijke schoolsluiting naar aanleiding van de coronapandemie die in 2019/2020 en 2020/2021 van toepassing is geweest.

3.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het primair onderwijs

Figuur 3.2 Aantal meldingen seksueel geweld in het primair onderwijs

Tabel 3.2 Aantal meldingen seksueel geweld primair onderwijs (po)

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksueel misbruik, aandeel TBP	Seksuele intimidatie	Seksuele intimidatie, aandeel TBP
2019/2020	36	23	71	36
2020/2021	25	17	87	33
2021/2022	39	22	69	33

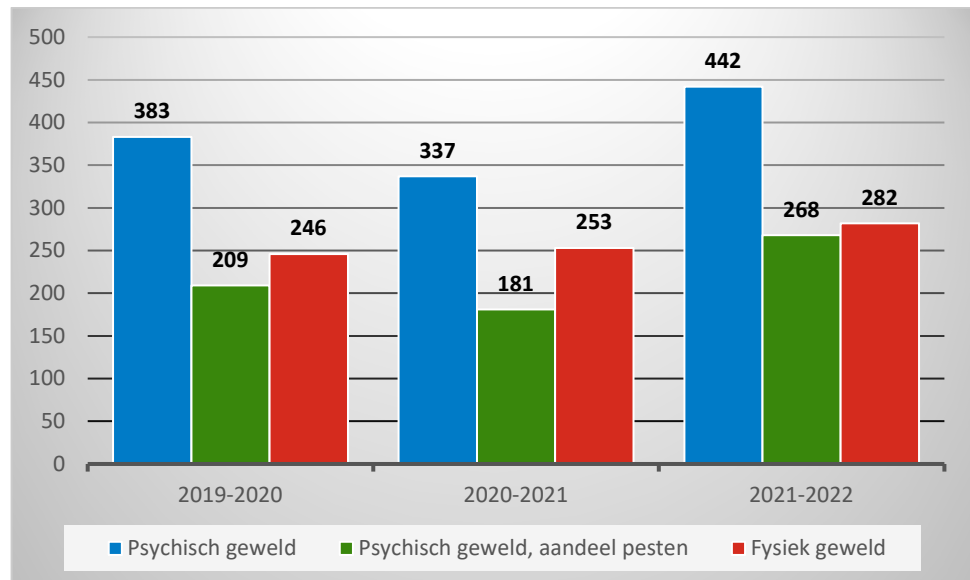
Toelichting:

Het aantal meldingen *seksueel misbruik* is ten opzichte van de vorige twee schooljaren hoger. Bij deze meldingen is de beklagde, in 22 van de 39 meldingen, een met taken belast persoon (TBP). Dit is een toename van 5 meldingen ten opzichte van schooljaar 2020/2021. In 16 meldingen (72 procent) waarbij de beklagde een met taken belast persoon betreft, is er een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld en is de melder verwezen naar de zedenpolitie om een melding of aangifte te doen. Binnen de categorie *seksueel misbruik* gaan in het primair onderwijs de meeste meldingen over aanranding (1 op de 3 meldingen).

Het aantal meldingen *seksuele intimidatie* is in tegenstelling tot het aantal meldingen van seksueel misbruik lager dan schooljaar 2020/2021. Echter, het aantal meldingen met taken belaste personen dat als beklagde is aangemerkt (33 meldingen), is gelijk aan schooljaar 2020/2021. Binnen de categorie *seksuele intimidatie* gaan in het primair onderwijs de meeste meldingen over aanranding, gevolgd door andere vormen van grensoverschrijdend gedrag. Het gaat hier ook over grensoverschrijdend (seksueel) gedrag tussen (jonge) kinderen onderling in of rond de school.

3.2 Andere vormen van geweld in het primair onderwijs

Figuur 3.4 Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het primair onderwijs

Tabel 3.4 Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het primair onderwijs

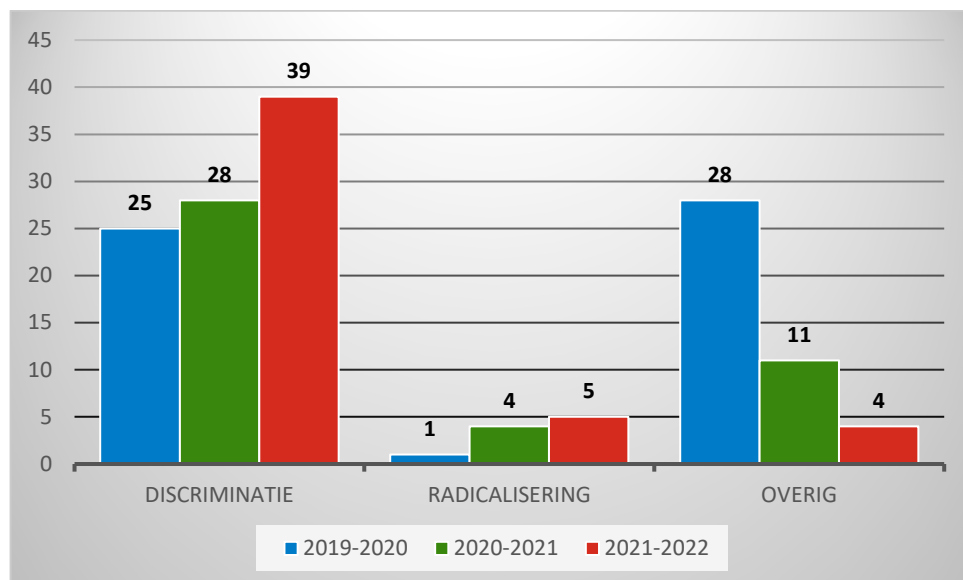
Schooljaar	Psychisch geweld	Psychisch geweld, aandeel pesten	Fysiek geweld
2019/2020	383	209	246
2020/2021	337	246	253
2021/2022	442	268	282

Toelichting:

Het aantal meldingen *psychisch geweld* is hoger dan vorig schooljaar. In 61 procent van de meldingen betreft het een vorm van pesten; dit aandeel blijft onverminderd hoog. Daarna volgen dreiging (met fysiek geweld) en ongewenst (non-)verbaal gedrag.

Het aantal meldingen *fysiek geweld* is hoger dan schooljaar 2020/2021 en 2019/2020. Het aandeel van meldingen uit het primair onderwijs ten opzichte van het totaal aantal meldingen dat de vertrouwensinspecteurs afgelopen jaar hebben geregistreerd onder fysiek geweld is erg hoog (282 meldingen voor de sector primair onderwijs ten opzichte van 478 meldingen fysiek geweld over alle sectoren). Evenals vorig jaar gaan in het primair onderwijs binnen deze categorie de meeste meldingen over lichamelijk letsel door schuld, (ernstige) vormen van mishandeling, zoals vechtpartijen en ongewenste hinderlijke aanrakingen (duwen en trekken). Vaak gaat er een periode van pesten vooraf aan het fysiek geweld, dit blijkt uit de inhoud van de meldingen.

Figuur 3.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het primair onderwijs

Tabel 3.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het primair onderwijs

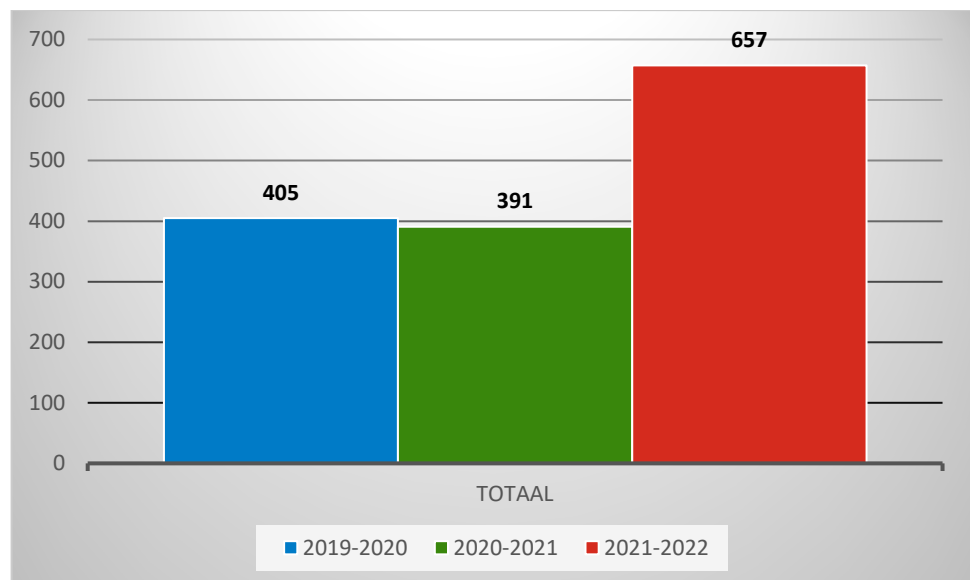
Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2019/2020	25	1	28
2020/2021	28	4	11
2021/2022	39	5	4

Toelichting:

Tot slot valt het op dat het aantal meldingen *discriminatie* in het primair onderwijs hoger is dan vorige schooljaren (een derde van het totaal aantal meldingen *discriminatie* die de vertrouwensinspectie heeft ontvangen). Net als in voorgaande schooljaren gaan deze meldingen over *discriminatie* op grond van afkomst (circa 75 procent). De helft van het totaal aantal meldingen in de categorie *radicalisering* komt uit de sector primair onderwijs. Het gaat hierbij om het radicaliseren van een leerling, ouder of personeelslid.

4 Meldingen over het voortgezet onderwijs

Figuur 4.1 Totaal aantal meldingen voortgezet onderwijs

Tabel 4.1 Totaal aantal meldingen voortgezet onderwijs (vo)

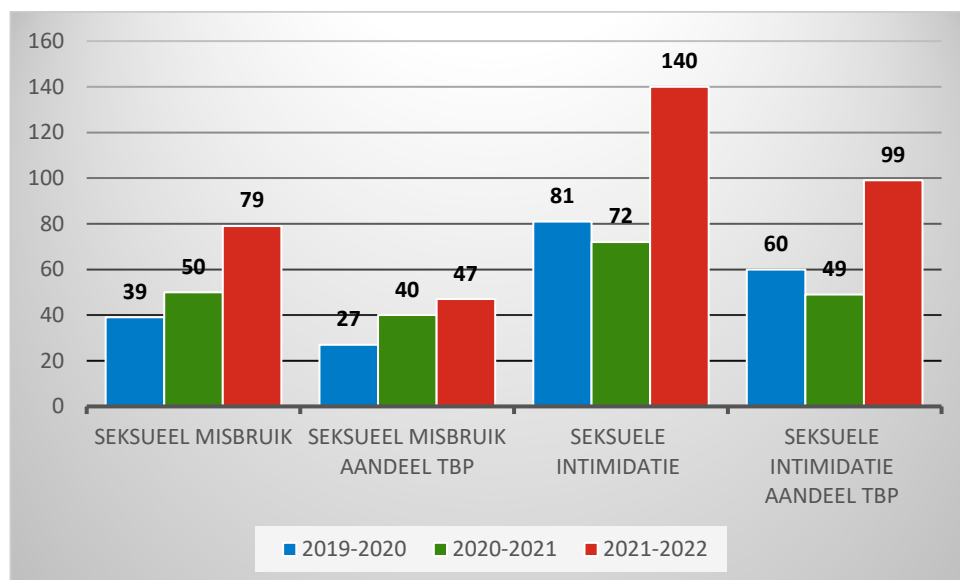
Schooljaar	Aantal meldingen
2019/2020	405 meldingen
2020/2021	391 meldingen
2021/2022	657 meldingen

Toelichting:

Het totaal aantal meldingen over de sector voortgezet onderwijs is in schooljaar 2021/2022 hoger (+ 266 meldingen) dan het voorgaande schooljaar. Dit is mogelijk verklaarbaar door de gedeeltelijke schoolsluiting naar aanleiding van de coronapandemie die in de schooljaren 2019/2020 en 2020/2021 van kracht was.

4.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het voortgezet onderwijs

Figuur 4.2 Aantal meldingen seksueel geweld vo

Tabel 4.2 Aantal meldingen seksueel geweld in het voortgezet onderwijs

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksueel misbruik, aandeel TBP	Seksuele intimidatie	Seksuele intimidatie, aandeel TBP
2019/2020	39	27	81	60
2020/2021	50	40	72	49
2021/2022	79	47	140	99

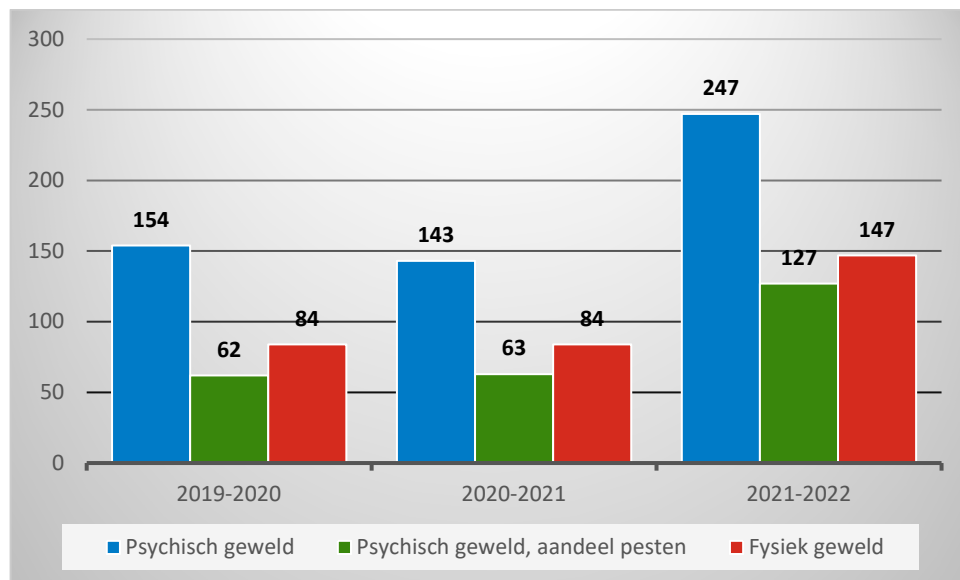
Toelichting:

Het aantal meldingen *seksueel misbruik* over het voortgezet onderwijs is hoger dan in schooljaar 2020/2021 (+ 29 meldingen). Het aantal meldingen waarbij met taken belaste personen (TBP), zoals leerkrachten en/of onderwijsondersteunend personeel, als beklagden worden aangemerkt is eveneens hoger dan voorliggende jaren. In 33 meldingen (70 procent) waarbij de beklagde een met taken belast persoon betreft, is er een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld en is de melder verwezen naar de zedenpolitie om een melding of aangifte te doen. Bij *seksueel misbruik* gaan in het voortgezet onderwijs ongeveer een op de vier meldingen over een ongewenste relatie tussen leraar en leerling, daarna is verkrachting 17 maal en daarmee het vaakst geregistreerd.

Het aantal meldingen *seksuele intimidatie* is fors hoger dan schooljaar 2019/2020, het is bijna verdubbeld ten opzichte van het schooljaar ervoor. Het aantal meldingen waarbij een met taken belast persoon als beklagde is aangemerkt is ook hoger (+ 50 meldingen) dan in schooljaar 2020/2021. Bij de categorie *seksuele intimidatie* gaan in het voortgezet onderwijs de meeste meldingen over ongewenste hinderlijke aanrakingen, ongewenst (non-)verbaal gedrag en/of ongewenst gedrag via sociale media.

4.2 Andere vormen van geweld in het voortgezet onderwijs

Figuur 4.4 Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het voortgezet onderwijs

Tabel 4.4. Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het voortgezet onderwijs

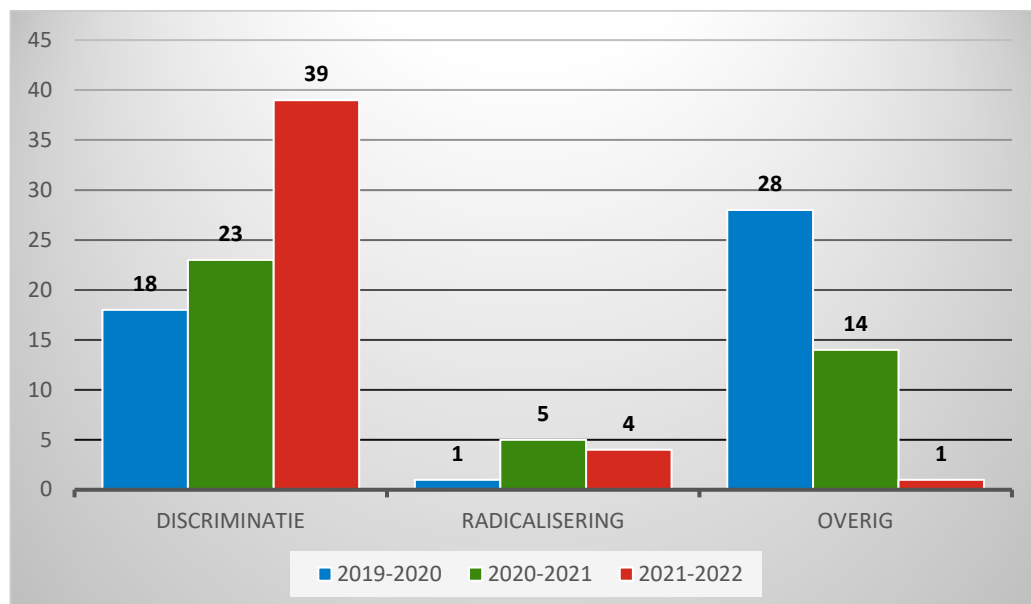
Schooljaar	Psychisch geweld	Psychisch geweld, aandeel pesten	Fysiek geweld
2018/2019	154	62	84
2019/2020	143	63	84
2020/2021	247	127	147

Toelichting:

Het aantal meldingen *psychisch geweld* is fors hoger dan de twee voorgaande leerjaren. Het aandeel van meldingen rond pesten in relatie tot het totaal aantal meldingen van *psychisch geweld* is ook toegenomen. In 2020/2021 was dit 44 procent en is nu opgelopen tot 51 procent. Na pesten wordt relatief vaak een melding geregistreerd over leerlingen die dreiging (met fysiek geweld) of ongewenst (non-)verbaal gedrag ervaren.

Het aantal meldingen binnen de categorie *fysiek geweld* is toegenomen ten opzichte van vorig schooljaar (+ 63 meldingen). In deze categorie gaan de meeste meldingen over (soms zware) mishandeling. Gevolgd door dreiging met fysiek geweld of wapen en lichamelijk letsel door schuld.

Figuur 4.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het voortgezet onderwijs

Tabel 4.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het voortgezet onderwijs

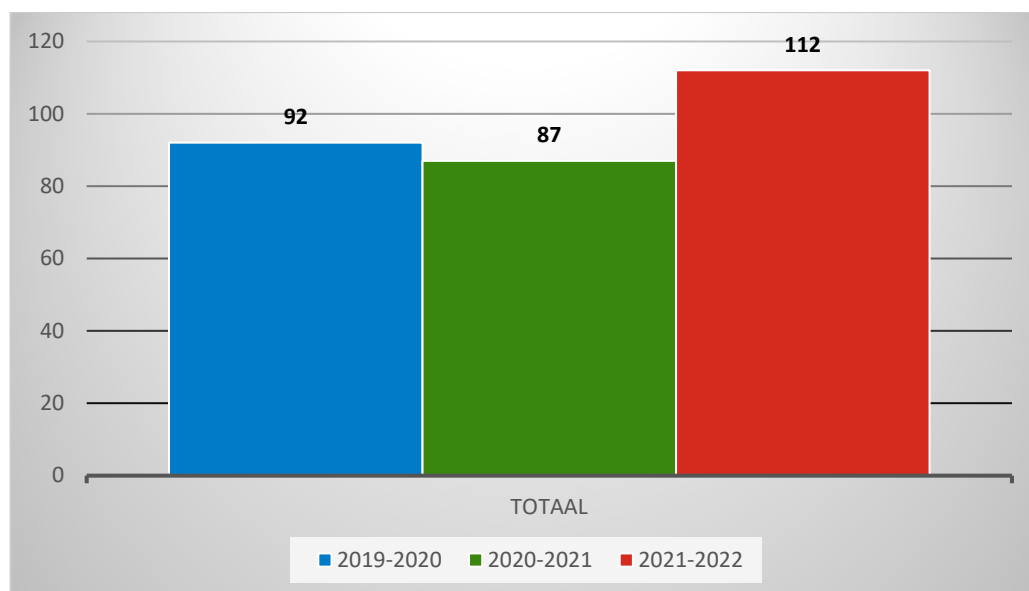
Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2019/2020	18	1	28
2020/2021	23	5	14
2021/2022	39	4	1

Toelichting:

Het aantal meldingen *discriminatie* is hoger (+ 16 meldingen) dan vorig schooljaar. Alle meldingen *discriminatie* gaan over *discriminatie* op grond van afkomst. Over *radicalisering* heeft de vertrouwensinspectie 1 melding minder dan vorig schooljaar ontvangen. Al deze meldingen gaan over zorgen over een leerling die radicaliseert.

5 Meldingen over het (voortgezet) speciaal onderwijs

Figuur 5.1 Aantal meldingen (voortgezet) speciaal onderwijs (v)so

Tabel 5.1 Aantal meldingen (voortgezet) speciaal onderwijs

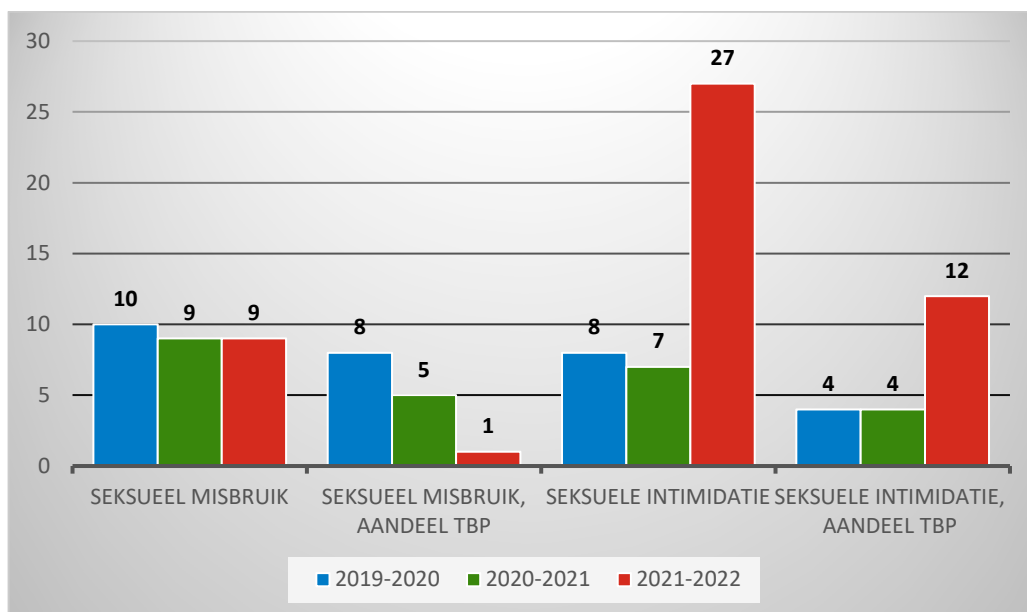
Schooljaar	Aantal meldingen
2019/2020	92 meldingen
2020/2021	87 meldingen
2021/2022	112 meldingen

Toelichting:

Het totaal aantal meldingen over de sector (voortgezet) speciaal onderwijs is toegenomen (+ 25 meldingen). Dit is mogelijk verklaarbaar door de gedeeltelijke schoolsluiting naar aanleiding van de coronapandemie in 2019/2020 en 2020/2021.

5.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Figuur 5.2 Aantal meldingen seksueel geweld, aandeel met taken belast persoon in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Tabel 5.2 Aantal meldingen seksueel geweld, aandeel met taken belast persoon in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksueel misbruik, aandeel TBP	Seksuele intimidatie	Seksuele intimidatie, aandeel TBP
2019/2020	10	8	8	4
2020/2021	9	5	7	4
2021/2022	9	1	27	12

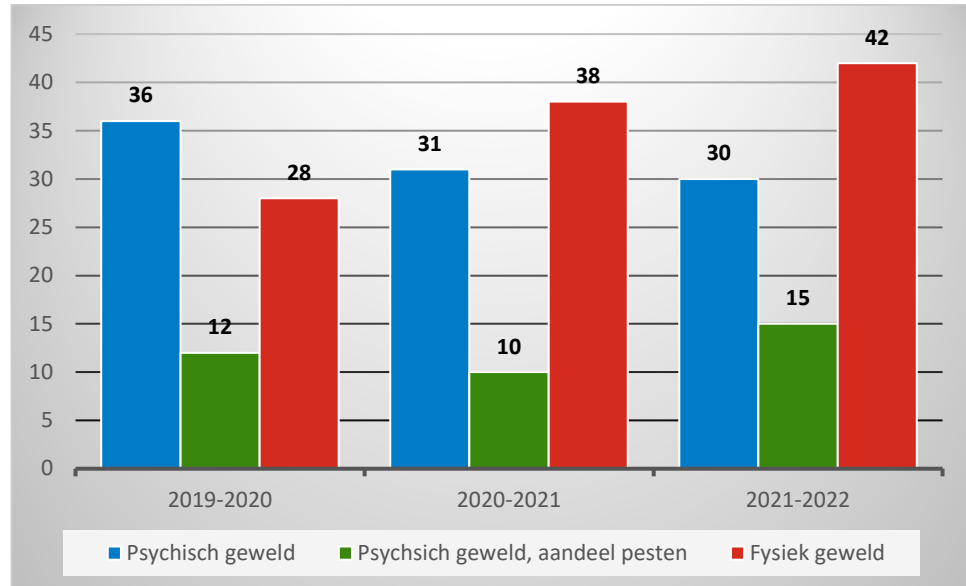
Toelichting:

Bij *seksueel misbruik* is het aantal meldingen voor het (voortgezet) speciaal onderwijs gelijk gebleven ten opzichte van 2020/2021. Het aantal met taken belastte personen (TBP) dat als beklagde is aangemerkt in deze dossiers is lager dan vorig schooljaar (- 4 meldingen). In de melding waarbij de beklagde een met taken belast persoon betrof, is geen redelijk vermoeden van een strafbaar feit geconstateerd. In de categorie *seksueel misbruik* gaan de meeste meldingen over aanranding of gemeenschap met een jongere beneden de 16 jaar.

Het aantal meldingen *seksuele intimidatie* is hoger (+ 20 meldingen). Het aantal meldingen waarbij de beklagde een met taken belast persoon is, is met acht meldingen toegenomen en is daarmee ten opzichte van de voorgaande jaren hoger. Bij de categorie *seksuele intimidatie* gaan in het (voortgezet) speciaal onderwijs de meeste meldingen over ongewenste hinderlijke aanrakingen en ander grensoverschrijdend gedrag.

5.2 Andere vormen van geweld in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Figuur 5.4 Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Tabel 5.4 Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het (voortgezet) speciaal onderwijs

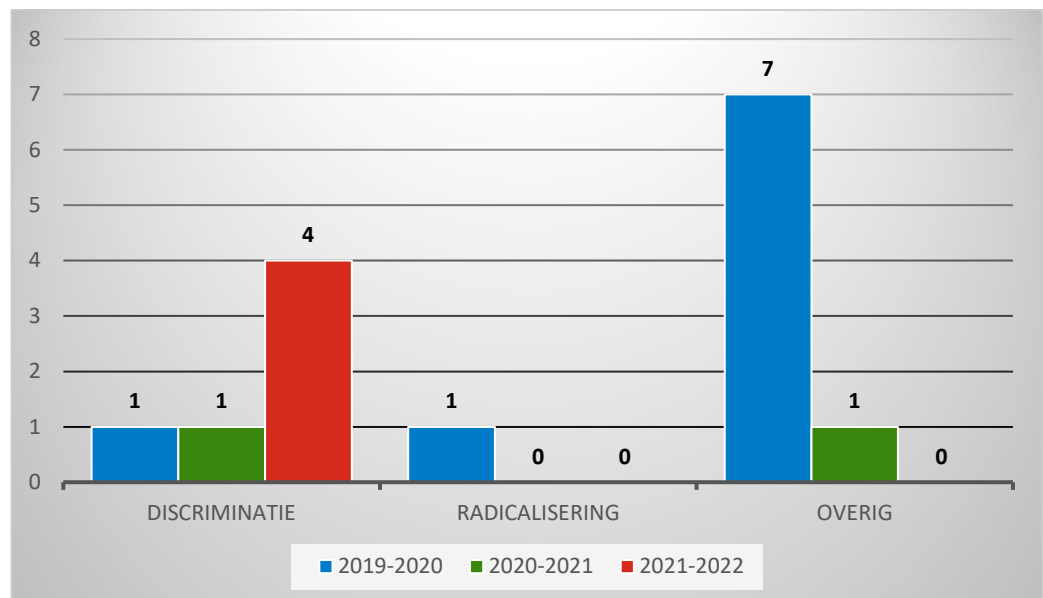
Schooljaar	Psychisch geweld	Psychisch geweld, aandeel pesten	Fysiek geweld
2019/2020	36	12	28
2020/2021	31	10	38
2021/2022	30	15	42

Toelichting:

Het aantal meldingen *psychisch geweld* is iets lager dan in schooljaar 2020/2021. Er zijn 1 melding minder ten opzichte van 2020/2021 en 6 minder dan in 2019/2020. Opvallend is dat de helft van de meldingen gaan over vormen van pesten.

Het aantal meldingen *fysiek geweld* is, in tegenstelling tot *psychisch geweld*, hoger dan in schooljaar 2020/2021 (+ 4 meldingen) en telt 14 meldingen meer dan in 2019/2020. De meeste meldingen gaan over (ernstige) mishandeling, gevolgd door ongewenste hinderlijke aanrakingen (duwen en trekken).

Figuur 5.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Tabel 5.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het (voortgezet) speciaal onderwijs

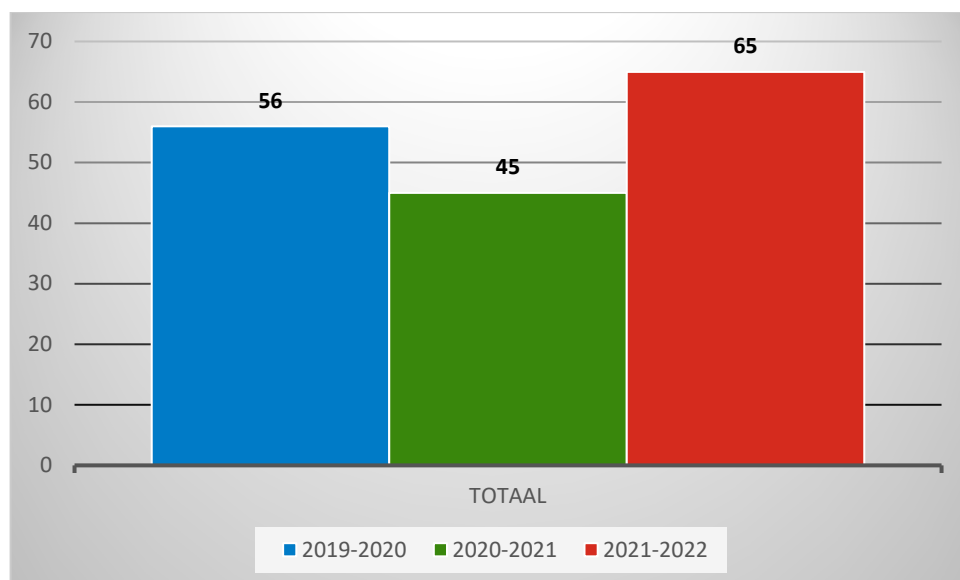
Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2019/2020	1	1	7
2020/2021	1	0	1
2021/2022	4	0	0

Toelichting:

Het aantal meldingen *discriminatie* is toegenomen (+ 3 meldingen). Ondanks het kleine aantal is dit opvallend voor deze sector, omdat al meerdere jaren op rij er voor de sector (voortgezet) speciaal onderwijs 1 geregistreerd werd.

6 Meldingen over het middelbaar beroepsonderwijs

Figuur 6.1 Totaal aantal meldingen middelbaar beroepsonderwijs

Tabel 6.1 Totaal aantal meldingen middelbaar beroepsonderwijs

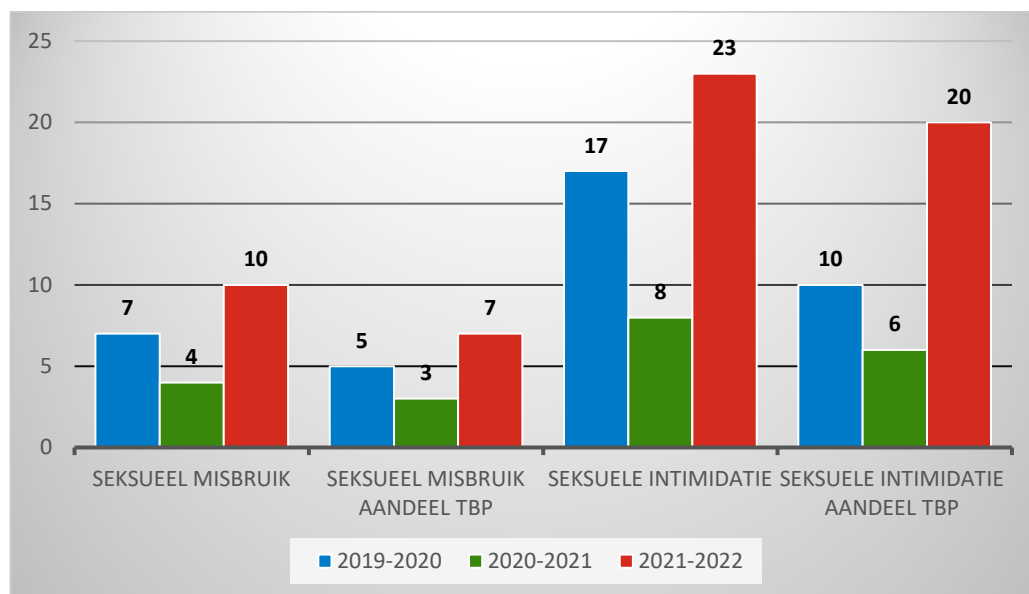
Schooljaar	Aantal meldingen
2019/2020	56 meldingen
2020/2021	45 meldingen
2021/2022	65 meldingen

Toelichting:

Over het middelbaar beroepsonderwijs zijn over 2021/2022 meer meldingen dan in de twee voorgaande schooljaren binnengekomen (+ 20 meldingen ten opzichte van 2020/2021). Ten opzichte van 2019/2020 zijn er 9 meldingen meer voor deze sector geregistreerd. Dit is mogelijk verklaarbaar door de schoolsluiting door de coronapandemie die in de twee voorgaande schooljaren plaatsvond.

6.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het middelbaar beroepsonderwijs

Figuur 6.2 meldingen seksueel geweld, aandeel met taken belast persoon in het middelbaar beroepsonderwijs

Tabel 6.2 meldingen seksueel geweld, aandeel met taken belast persoon, in het middelbaar beroepsonderwijs

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksueel misbruik, aandeel TBP	Seksuele intimidatie	Seksuele intimidatie, aandeel TBP
2019/2020	7	5	17	10
2020/2021	4	3	8	6
2021/2022	10	7	23	20

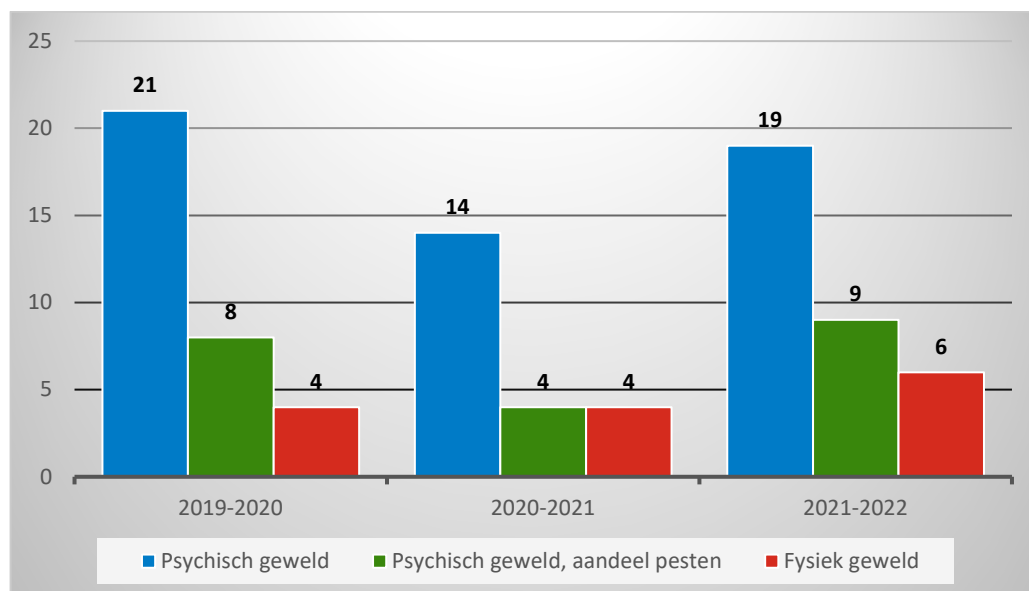
Toelichting:

Bij *seksueel misbruik* in het middelbaar beroepsonderwijs is het aantal meldingen hoger dan de twee voorgaande schooljaren. Ook het aandeel van met taken belaste personen (TBP) dat in deze meldingen als beklagde wordt aangemerkt, is toegenomen ten opzichte van vorig schooljaar (+ 4 meldingen). In 5 meldingen waarbij de beklagde een met taken belast persoon betreft, is er een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld en is de melder verwezen naar de zedenpolitie om een melding of aangifte te doen. In deze categorie is, voor het middelbaar beroepsonderwijs, aanranding het vaakst geregistreerd.

Het aantal meldingen in de categorie *seksuele intimidatie* is fors hoger dan de voorliggende schooljaren (+ 15 meldingen). Het aantal met taken belaste personen die als beklagden van seksuele intimidatie worden aangemerkt is eveneens toegenomen (+ 14 meldingen) ten opzichte van schooljaar 2020/2021 en is meer dan verdrievoudigd ten opzichte van het voorgaande schooljaar. De meeste meldingen gingen in het middelbaar beroepsonderwijs over ongewenste hinderlijke aanrakingen, gevolgd door ongewenst gedrag op sociale media.

6.2 Andere vormen van geweld in het middelbaar beroepsonderwijs

Figuur 6.4 Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het middelbaar beroepsonderwijs

Tabel 6.4 Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het middelbaar beroepsonderwijs

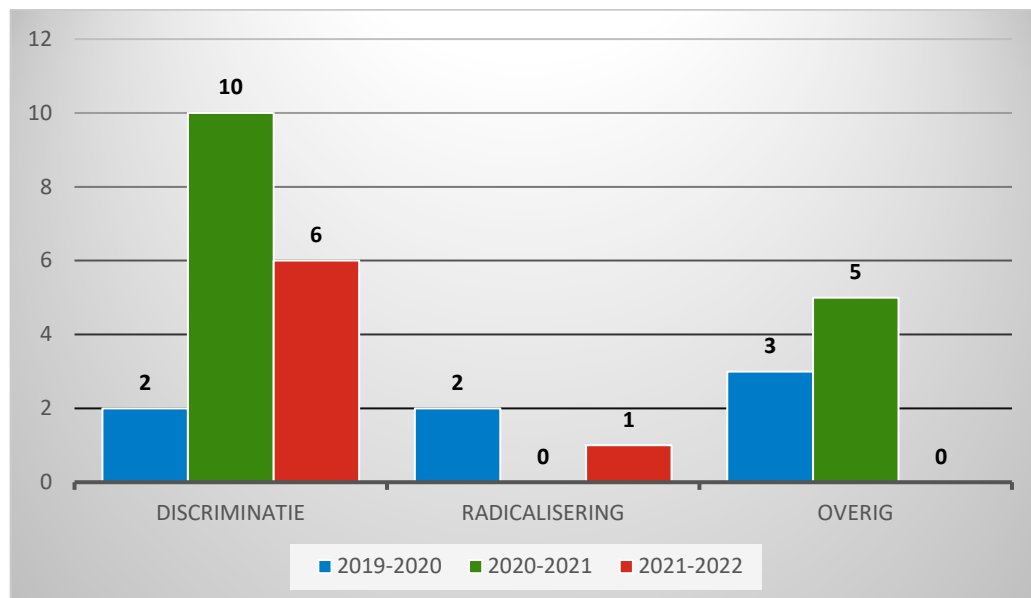
Schooljaar	Psychisch geweld	Psychisch geweld, aandeel pesten	Fysiek geweld
2019/2020	21	8	4
2020/2021	14	4	4
2021/2022	19	9	6

Toelichting:

Het aantal meldingen *psychisch geweld* is hoger dan vorige schooljaar. Het aandeel van de meldingen over pesten is ongeveer 47 procent (9 van de 19 meldingen). Na pesten worden er relatief vaak meldingen over ongewenst (non-)verbaal gedrag.

Het aantal meldingen binnen de categorie *fysiek geweld* is hoger ten opzichte van 2020/2021 (+ 2 meldingen). De opvallendste meldingen in deze categorie gaan over dreiging (al dan niet met fysiek geweld).

Figuur 6.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het middelbaar beroepsonderwijs

Tabel 6.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig in het middelbaar beroepsonderwijs

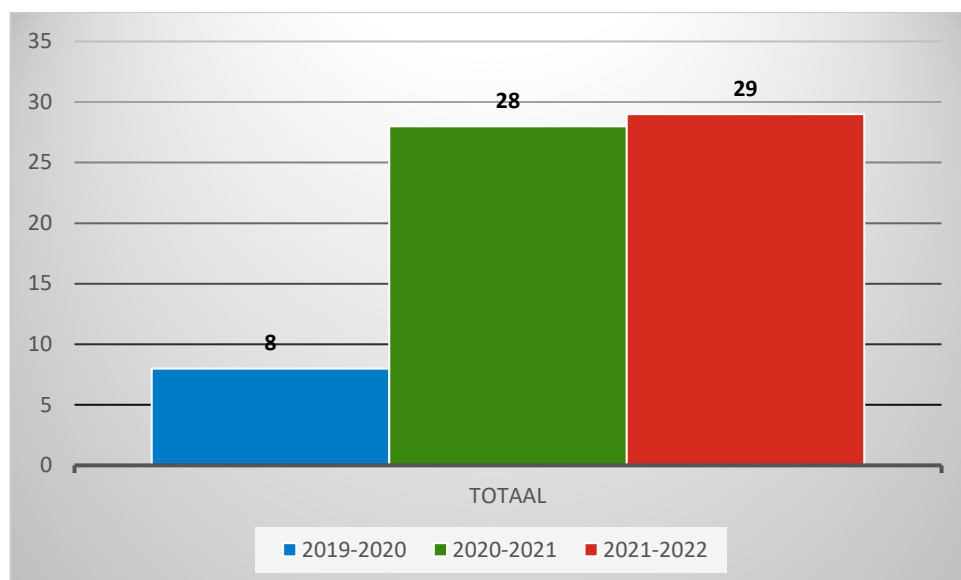
Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2019/2020	2	2	3
2020/2021	10	0	5
2021/2022	6	1	0

Toelichting:

Het aantal meldingen *discriminatie* is lager (- 2 meldingen) dan vorig schooljaar. Dit schooljaar gaan alle meldingen over *discriminatie* op grond van afkomst.

7 Meldingen over het hoger onderwijs

Figuur 7.1 Totaal aantal meldingen hoger onderwijs

Tabel 7.1 Totaal aantal meldingen hoger onderwijs

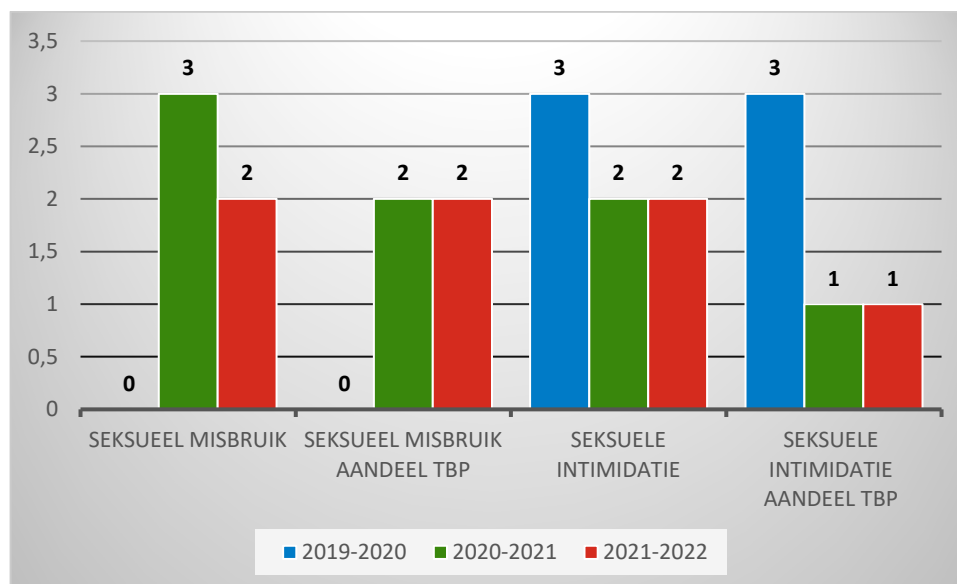
Schooljaar	Aantal meldingen
2019/2020	8 meldingen
2020/2021	28 meldingen
2021/2022	29 meldingen

Toelichting:

De vertrouwensinspecteurs ontvangen ook meldingen uit de sector hoger onderwijs. In het afgelopen schooljaar is er 1 melding meer dan vorig schooljaar geregistreerd bij de vertrouwensinspectie. Ten opzichte van schooljaar 2019/2020 zijn er 21 meldingen meer binnengekomen.

7.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het hoger onderwijs

Figuur 7.2 Aantal meldingen seksueel geweld, aandeel met taken belast persoon, in het hoger onderwijs

Tabel 7.2 Aantal meldingen seksueel geweld, aandeel met taken belast persoon in het hoger onderwijs

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksueel misbruik, aandeel TBP	Seksuele intimidatie	Seksuele intimidatie, aandeel TBP
2019/2020	0	0	3	3
2020/2021	3	2	2	1
2021/2022	2	2	2	1

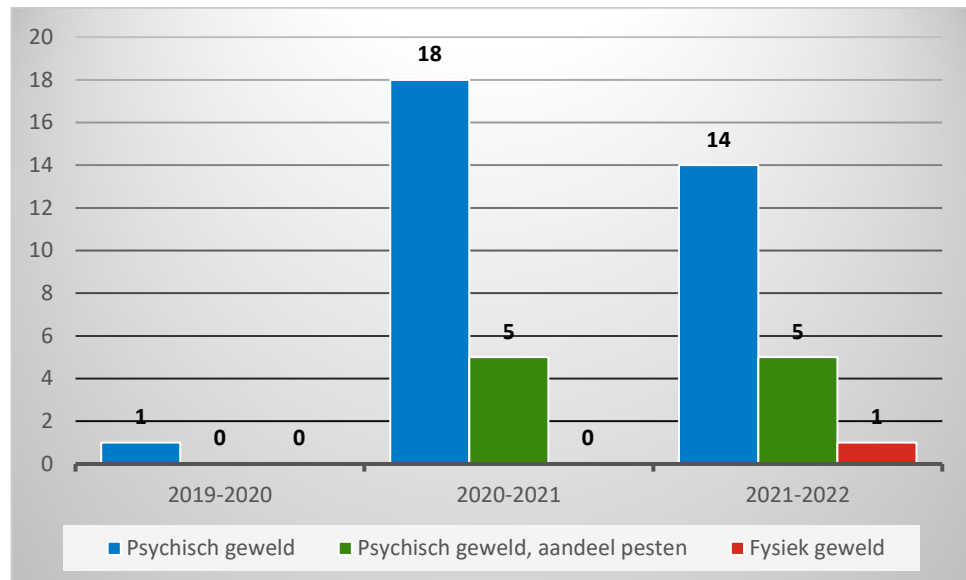
Toelichting:

In het hoger onderwijs geldt er voor klachten van meerderjarige studenten op het gebied van seksuele intimidatie en seksueel misbruik een ander wettelijk kader dan voor minderjarigen. Hiervoor is de interne klachtenprocedure bedoeld. Beschikt een instelling niet over een adequate klachtenregeling of ombudsfunctie, dan geldt voor openbare instellingen dat in beginsel de Nationale Ombudsman bevoegd is om de klacht te behandelen. Voor de bijzondere instellingen bestaat een dergelijke externe voorziening niet. De (minderjarige) studenten en hun ouders/verzorgers kunnen zich wel beroepen op schending van een gedragscode bij het college van bestuur en/of ze kunnen de interne klachtenprocedure volgen.

Desalniettemin heeft de vertrouwensinspectie twee meldingen van *seksueel misbruik* ontvangen. In beide meldingen was de beklagde een met taken belast persoon, maar is er geen redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld.

7.2 Andere vormen van geweld in het hoger onderwijs

Figuur 7.4 Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het hoger onderwijs

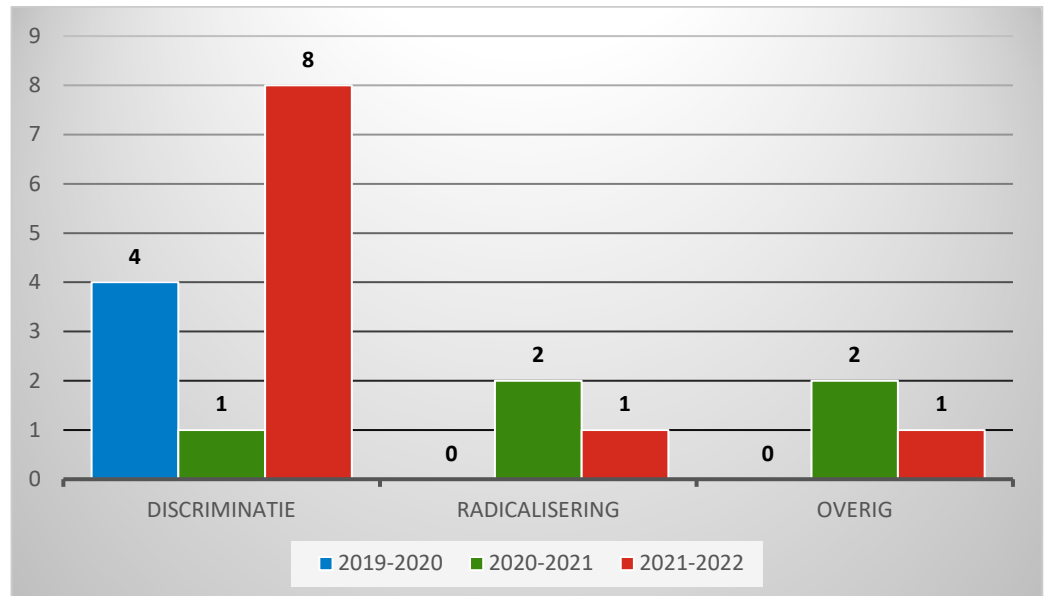
Tabel 7.4 Aantal meldingen psychisch geweld, aandeel pesten en fysiek geweld in het hoger onderwijs

Schooljaar	Psychisch geweld	Psychisch geweld aandeel pesten	Fysiek geweld
2019/2020	1	0	0
2020/2021	18	5	0
2021/2022	14	5	1

Toelichting:

Het aantal meldingen *psychisch geweld* is lager dan in het vorige schooljaar. Het aandeel van de meldingen over pesten is 35 procent (5 van de 14 meldingen). Na pesten worden er relatief vaak meldingen over intimidatie op de werkvloer en ongewenst (non-)verbaal gedrag geregistreerd.

Figuur 7.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig hoger onderwijs

Tabel 7.5 Aantal meldingen discriminatie, radicalisering en overig hoger onderwijs

Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2019/2020	4	0	0
2020/2021	1	2	2
2021/2022	8	1	1

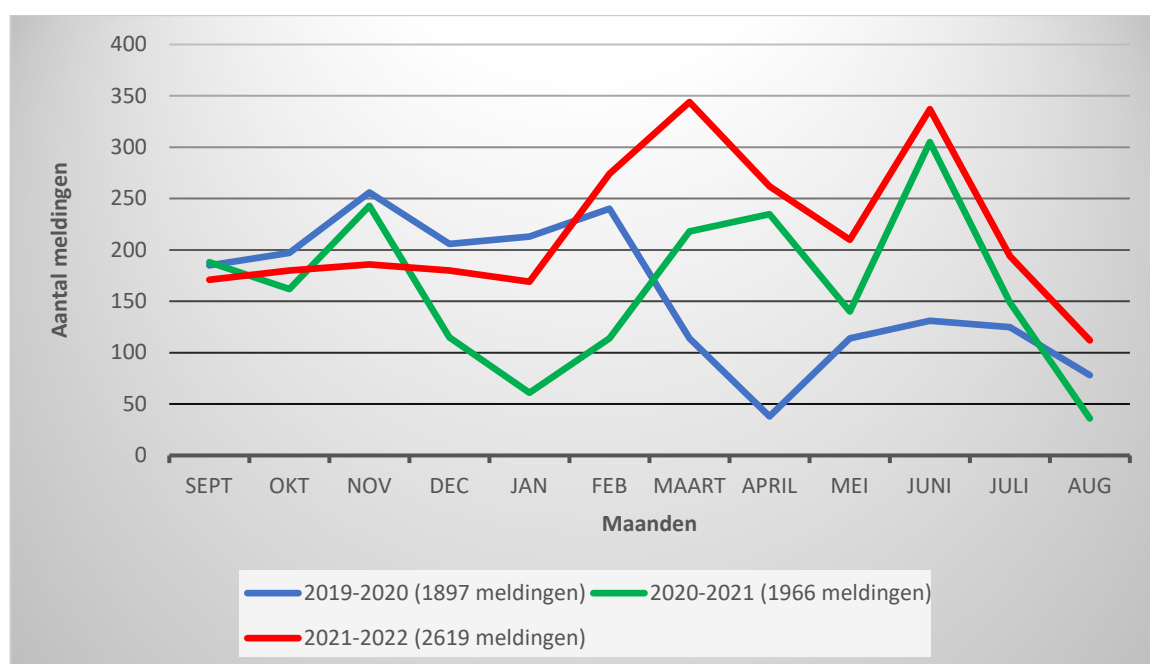
Toelichting:

In schooljaar 2021/2022 zijn er acht meldingen geregistreerd in de categorie *discriminatie*. Dit is een forse toename in vergelijking met de vorige schooljaren. De meeste meldingen hebben betrekking op *discriminatie* op grond van afkomst.

8 Meldingen per maand

In onderstaande figuur en tabel staan het aantal unieke meldingen per maand vermeld. Hierin is het effect van de gedeeltelijke schoolsluiting in schooljaren 2019/2020 en 2020/2021 zichtbaar.

Figuur 8.1 Aantal uniek aangemaakt meldingen per schooljaar

Tabel 8.1 Aantal uniek aangemaakte meldingen per schooljaar

Schooljaar	Sept	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Tot.
2019/2020	185	197	256	206	213	240	114	38	114	131	131	78	<u>1897</u>
2020/2021	188	162	243	115	61	114	218	235	140	305	305	36	<u>1966</u>
2021/2022	171	180	186	180	169	274	344	262	210	337	194	112	<u>2619</u>

Toelichting:

Deze figuur geeft inzicht in het aantal geregistreerde meldingen per maand en schooljaar. De vertrouwensinspecteurs voegen meldingen over dezelfde casus bij dezelfde instelling van verschillende melders samen tot één dossier. De aantallen van deze gerelateerde meldingen zijn in de voorliggende hoofdstukken van dit overzicht gehanteerd. Bovenstaande figuur geeft inzicht in het aantal uniek geregistreerde melders per maand en schooljaar. Aangezien er meerdere melders over dezelfde casus kunnen bellen, zijn de aantallen in bovenstaande figuur hoger dan in de rest van het overzicht.

In schooljaar 2020/2021 zijn de effecten van de gedeeltelijke schoolsluiting naar aanleiding van de coronapandemie in de grafiek zichtbaar vanaf 14 december 2020 tot en met 7 juni 2021 voor het primair, voorgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs. Het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs waren tot het nieuwe schooljaar gesloten voor fysiek onderwijs. In het schooljaar 2021/2022 zijn de scholen van 20 december tot 9 januari dicht geweest als gevolg van landelijke maatregelen. Deze sluiting gold voor alle onderwijssectoren.

9 Meld-, overleg- en aangifteplicht

In het geval van een mogelijk vermoeden van seksueel misbruik (zedemisdrijf) geldt in een aantal gevallen de meld-, onverwijld overleg- en aangifteplicht. In de verschillende wetsartikelen van de onderwijswetten rond de meld- en overlegplicht in het onderwijs worden drie belangrijke kenmerken van een zedemisdrijf genoemd:

- het moet gaan om een mogelijk vermoeden van een misdrijf tegen de zeden;
- de dader is een met taken belast persoon (bijvoorbeeld een leraar) van de school of instelling;
- het slachtoffer is een minderjarige leerling/student van de school of instelling.

Voor het begrip zedemisdrijf geldt de definitie uit het Wetboek van strafrecht (Titel XIV: 'misdrijven tegen de zeden'). Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan: een leraar die een seksuele relatie met een minderjarige leerling heeft, een leraar die leerlingen op een ongepaste wijze aanraakt of een leraar die een leerling via sms'jes benadert met als doel het maken van een seksueel contact ('grooming'). Dit zijn allemaal strafbare feiten.

Meldplicht bij kennis van zedemisdrijf

Als een medewerker op enigerlei wijze bekend is geworden met een mogelijk zedemisdrijf met kenmerken zoals die hierboven zijn beschreven, moet hij of zij dit onverwijld melden bij het schoolbestuur, dit heet de meldplicht. Het is niet voldoende om een tussenpersoon te informeren, zoals bijvoorbeeld een lid van de schoolleiding of een vertrouwenspersoon.

De meldplicht geldt voor alle met taken belaste personen op een school of instelling. Zelfs voor interne vertrouwenspersonen die binnen hun functie informatie krijgen over mogelijk zedemisdrijf. Geen enkele medewerker kan zich in dit soort gevallen beroepen op de geheimhoudingsplicht, tenzij er sprake is van een medisch beroepsgeheim.

Overlegplicht schoolbestuur met vertrouwensinspecteur

Als een bevoegd gezag van een school (het schoolbestuur) of instelling op enigerlei wijze bekend is geworden met een mogelijk zedemisdrijf met de kenmerken zoals eerder beschreven, dan moet zij direct in overleg treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. We noemen dit de (onverwijld) overlegplicht.

De vertrouwensinspecteur stelt in overleg met het schoolbestuur vast of er op grond van de op dat moment bekende feiten, sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.

Aangifteplicht

Als er door schoolbestuur en vertrouwensinspecteur gezamenlijk of alleen door de vertrouwensinspecteur geconcludeerd wordt dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een zedenmisdrijf, dan is het schoolbestuur verplicht hiervan direct aangifte te doen bij de politie.

Zelfs als de betrokkenen hierover hun bedenkingen hebben. Het schoolbestuur informeert de betrokkenen, zowel het slachtoffer als vermeende dader, als tot aangifte wordt overgegaan. Dit is wettelijk voorgeschreven.

Geen aangifteplicht vertrouwensinspecteurs

De vertrouwensinspecteurs zelf zijn vrijgesteld van de verplichting om aangifte te doen van een misdrijf tegen de zeden. Zij zijn wettelijk verplicht geheim te houden wat leerlingen, ouders of personeelsleden van een school hun toevertrouwen ten aanzien van mogelijke zedenmisdrijven, ook naar collega-inspecteurs.

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Meldpunt vertrouwensinspecteurs bereikbaar van 8.00 – 17.00 uur
gedurende het gehele jaar exclusief de wettelijke feestdagen:
0900-1113111

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf de website van de
Inspectie van het Onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | november 2022